

บทความวิจัย (Research Article)

สภาพการจัดการเรียนการสอนและแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎี
สัมพันธ์พร้อมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

The Instructional Management and the Approach to Using the
Concept of Intertextuality Theory with Plsek's Creative Process to
Enhance Undergraduate Students' Competence of Story Writing

ชูชาติ คุ่มขำ^{1*} ทรงภพ ขุนมธุรส¹ กาญจนา วิชญาปกรณ์¹

และน้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์¹

Chuchat Khumkham^{1*}, Songphop Khunmathurot¹, Kanchana Witchayapakron¹

and Namtip Ongartwanich¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) แนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธ์พร้อมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) กำหนดคุณสมบัติ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง จำนวน 8 คน 2) นักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง จำนวน 20 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดทฤษฎี จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ 1 ชุด และสำหรับนักศึกษา 1 ชุด และ 2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎี 1 ชุด นำเสนอผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education, Naresuan University

*Corresponding author; email: Chuchatkhum@gmail.com

(Received: 29 November 2025; Revised: 10 February 2026; Accepted: 11 April 2026)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ศักยภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกได้ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา พบว่า อาจารย์เลือกเนื้อหาจาก 3 แนวทาง ได้แก่ ยึดขอบเขตของคำอธิบายรายวิชา พิจารณาความสนใจของนักศึกษา และเลือกรรณกรรมเด็กที่มีคุณภาพ พบปัญหา 2 ประเด็น ได้แก่ เนื้อหาทฤษฎีมีปริมาณมาก ทำให้ต้องกระชับเนื้อหาให้ทันเวลา และนักศึกษาสงสัยวรรณกรรมมากกว่าทฤษฎี 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า จัดกิจกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ การบรรยาย การวิเคราะห์วรรณกรรม และการฝึกเขียน พบปัญหา 3 ประเด็น ได้แก่ นักศึกษาขาดทักษะการอ่าน การวิเคราะห์วรรณกรรมขาดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน และส่งงานล่าช้า 3) ด้านสื่อการสอน พบว่ามี 2 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบปัญหา 2 ประเด็น ได้แก่ อาจารย์ต้องปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ และนักศึกษาไม่ชอบอ่านวรรณกรรมขนาดยาว 4) ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า อาจารย์ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียน และหลังเรียน พบปัญหา 2 ประเด็น ได้แก่ นักศึกษาบางส่วนส่งงานไม่ทัน และทำแบบทดสอบแบบอัตนัยไม่ทันเวลา 2. ศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธบทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกได้ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดทฤษฎีที่นำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ 2) แนวคิดที่นำมาใช้สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ 3) ใช้วรรณกรรมท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นนิทานสำหรับเด็กได้ และ 4) การวัดผลประเมินผลต้องประเมินองค์ประกอบนิทาน และประเมินความคิดสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีสัมพันธบท กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek การเขียนนิทานสำหรับเด็ก

Abstract

This research aims to study 1) the state of instructional management in story writing for children on undergraduate students, and 2) the approach to using the concept of intertextuality theory together with Plsek's creative thinking process. This is a qualitative research study, and collecting data through in-depth interviews with a purposive sampling method. The qualifications are defined into three groups: 1) eight lecturers in the Bachelor of Arts in Thai Language program from four Rajabhat Universities in lower northern Thailand; 2) twenty students in the Bachelor of Arts in Thai Language program from four Rajabhat Universities in lower northern Thailand; and 3) five experts in theoretical concepts. The research instruments used included: 1) an interview questionnaire on the state of instructional management for lecturers and students, and 2) an interview questionnaire on the approach to using the theoretical concepts. The research results were presented by using content analysis.

The research findings revealed that: 1. A study of the instructional management in story writing for children on undergraduate students was categorized into four aspects: 1) Content: instructors selected content based on three approaches including adhering to the scope of the course description, considering student interests, and selecting high-quality children's literature. Two problems were identified: the theoretical content is extensive, requiring it to be concise to meet deadlines, and students are more interested in literature than theory, and students were more interested in literature than theory; 2) Teaching and learning activities: three types of activities were conducted; lectures, literature analysis, and writing practices. Three problems were identified: students lacked reading and literature analysis skills, lacked creativity in writing, and submitted assignments late; 3) Teaching materials: two types of teaching materials were found; printed and electronic medias. Two problems were identified: instructors needed to constantly update the materials to keep them current, and students disliked reading long literary works; 4) Assessment methods: instructors used both formative and summative assessments. Two problems were identified: some students did not

submit assignments on time, and could not complete subjective or essay tests on time. 2. Study the approach to using the concept of intertextuality theory together with Plsek's creative thinking process to enhance competence in creative story writing for children on undergraduate students. Four key aspects were considered: 1) Theoretical concepts could be applied to teaching and learning; 2) The theoretical concepts used could foster creativity; 3) Local literature could be adapted into children's stories; and 4) The evaluation must assess the elements of the story and evaluate its creativity.

Keywords: Learning management model, the intertextuality theory, Plsek's creative thinking process, writing creative children's stories

บทนำ

การเขียนเป็นทักษะการส่งสารไปยังบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกับมวลชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การเขียนจึงเป็นทักษะหนึ่งในการสื่อสารที่ต้องอาศัยการฝึกฝน และใช้ความรอบคอบเพื่อให้การสื่อสารนั้นตรงตามเจตนา การเขียนสร้างสรรค์จึงเป็นงานเขียน อีกลักษณะหนึ่งที่ต้องอาศัยทักษะการคิดและจินตนาการ โดย เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) กล่าวถึง งานเขียนสร้างสรรค์สรุปได้ว่า “งานเขียนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นงานที่สร้างสรรค์ โดยอาจเป็น งานที่มีความใหม่ แปลก แตกต่าง มีความงามในเชิงวรรณศิลป์ รวมทั้งการผสมผสานอย่าง เหมาะสมระหว่างเนื้อหากับรูปแบบ ตลอดจนการแสดงอัตลักษณ์ของผู้เขียน” ซึ่งปราณี สุรสิทธิ์ (2549) ได้แสดงทรรศนะที่สอดคล้องกันสรุปได้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสะท้อน ความคิด โดยเมื่อมีความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจึงจำเป็นต้องอาศัยภาษาเพื่อบอกให้ ผู้อื่นได้รับทราบหรือเข้าใจ” การเขียนสร้างสรรค์เป็นทักษะจำเป็นสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ดังงานวิจัยของ สหรัษฎ์ พลหาญ (2563) เรื่อง ทักษะในอนาคตสำหรับคนรุ่นใหม่ โดยเน้นกลุ่ม ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา พบว่า “ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะในอนาคต (future skills) ที่จำเป็นเพื่อเตรียมคนรุ่นใหม่ก้าวเข้าสู่โลกอนาคตอย่างสมบูรณ์” จากทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การเขียนสร้างสรรค์เป็นต้องอาศัยทักษะการคิดสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นแล้ว ถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนสร้างสรรค์

การเขียนสร้างสรรค์ได้นำมาเป็นวิชาจัดการเรียนการสอนในหลายระดับทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา แต่ก็ยังพบปัญหาอยู่เนื่อง ๆ ดังวิทยานิพนธ์ของ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2557) พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาตรีมีปัญหาใน 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน กล่าวคือ ในด้านผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ขาดพื้นฐานความรู้ แต่ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดแรงจูงใจในการริเริ่มการเขียนเรื่องราวที่แปลกใหม่ รวมทั้งขาดความสามารถในการลำดับความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลกันตลอดจนในเรื่องของการใช้ภาษาที่ดีด้วย ส่วนในด้านผู้สอนพบว่า ขาดทักษะในการใช้วิธีสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเขียนสร้างสรรค์ ซึ่งกมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2557) เห็นว่าการสอนการเขียนสร้างสรรค์ต้องอาศัยกระบวนการที่เหมาะสม หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

ปัญหาดังกล่าวยังพบในทำนองเดียวกันจากวิทยานิพนธ์ของ กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล (2559) กล่าวว่า ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มักคิดว่าเป็นทักษะที่ยากและน่าเบื่อ เนื่องจากต้องมีการฝึกปฏิบัติทุกช่วงเวลาที่เรียนผนวกกับผู้เรียนขาดแรงจูงใจและจินตนาการในการเขียนเรื่องราวที่แปลกใหม่ ประกอบกับผู้เรียนยังคงยึดติดกับรูปแบบและกฎเกณฑ์ทางภาษามากเกินไปส่งผลให้ไม่สามารถใช้คำที่หลากหลาย รวมทั้งไม่สามารถเชื่อมโยงหรือลำดับความคิดได้ และประการสำคัญที่สุดมาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นวิธีการบรรยาย เมื่อนำไปปฏิบัติจึงทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นขั้นตอนการเขียนที่จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตผลงานของตนเอง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ในด้านการจัดการเรียนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีสัมพันธบท และกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ กล่าวคือ ทฤษฎีสัมพันธบทเป็นทฤษฎีทางการอ่านหรือการรับสาร เพื่อเป็นการเตรียมตัวของผู้เขียนก่อนการเขียน ส่วนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เป็นขั้นตอนที่จะวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์โดย กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล (2559) กล่าวไว้สรุปได้ว่า “กระบวนการคิดตามแนวคิดของ Plsek มีขั้นตอน 4 ขั้น กล่าวคือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม (Preparation) ขั้นที่ 2 ขั้นจินตนาการ (Imagination) ในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนา (Development) และขั้นที่ 4 ขั้นลงมือทำ (Action)” ดังนั้น การนำกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ซึ่งเป็นกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ร่วมกับทฤษฎีสัมพันธบทมาใช้เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนการเขียนก็จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนสร้างสรรค์ได้

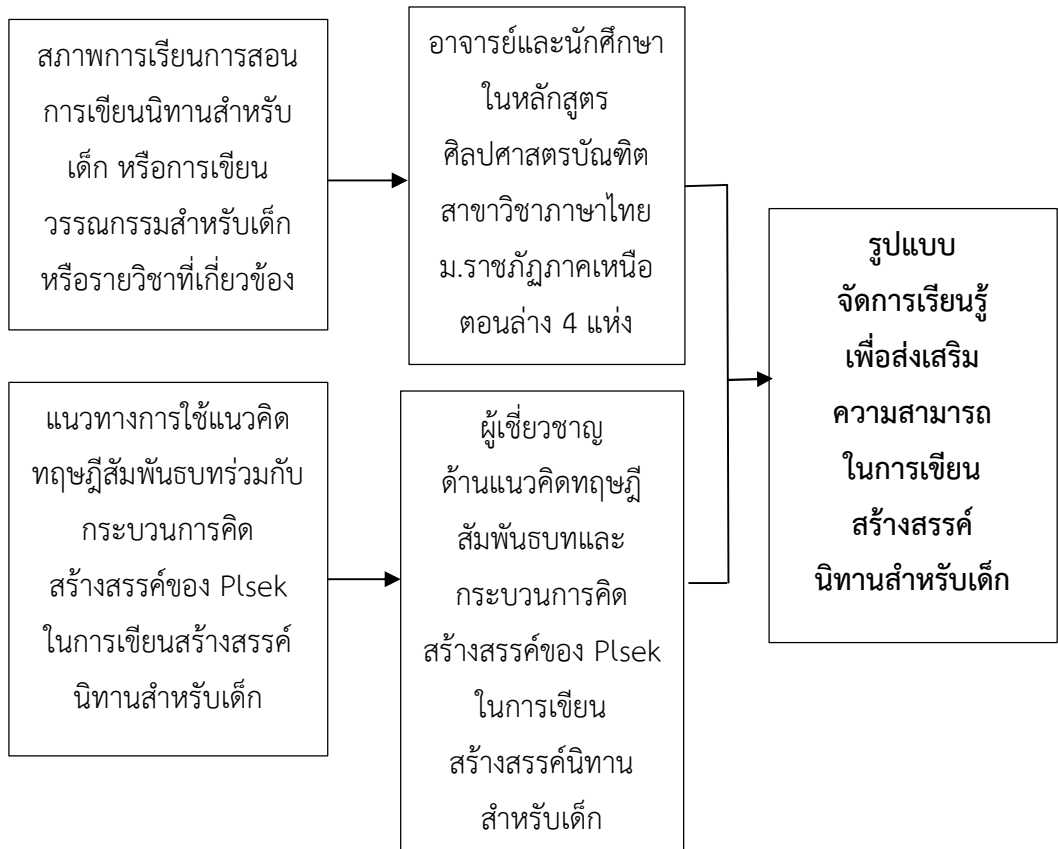
เมื่อนำหลักการเขียนนิทานสำหรับเด็กมาพิจารณาปรากฏว่า การเขียนดังกล่าวต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ ดังพรรณนาของ นิตยา วรรณกิตร์ (2559) สรุปได้ว่า นิทานต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา อารมณ์ ความคิดและสติปัญญา ช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวละคร ช่วยในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และมีความสำคัญต่อสังคม โดยช่วยสอนให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และได้ความรู้ควบคู่กันไปด้วย นิทานสำหรับเด็กจึงมีความสำคัญต่อตัวเด็ก ผู้ปกครอง และสังคม ทั้งนี้ นิทานสำหรับเด็กควรจะใช้ภาษาที่เหมาะสม มีรูปแบบที่ดี และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กด้วย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธ์บทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อนำมาสรุปเป็นข้อมูลสำคัญในการนำไปใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธ์บทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างที่เปิดสอนหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษากำหนด 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มนักศึกษา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 กลุ่มอาจารย์ กำหนดมหาวิทยาลัยละ 2 คน รวม 8 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นอาจารย์ที่กำลังสอนหรือเคยสอนในรายวิชาการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก หรือรายวิชา ที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

1.2 กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี กำหนดมหาวิทยาลัยละ 5 คน รวม 20 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นนักศึกษาที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนในรายวิชาที่ผู้วิจัยกำหนด

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ สภาพการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็ก หรือ รายวิชาที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) จำนวน 2 ชุด แบ่งตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา กล่าวคือ ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา โดยแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ผ่านการพิจารณาเนื้อหาและการใช้ ภาษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการตรวจสอบความสอดคล้อง (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ ทั้ง 2 ชุด ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า แบบสัมภาษณ์มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นสำคัญตามข้อคำถาม แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อเขียนข้อสรุปต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็ก จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดคุณสมบัติได้แก่ เป็นผู้สอนในหลักสูตรของสาขาวิชาภาษาไทยของสถาบันอุดมศึกษามาแล้วอย่างน้อย 5 ปี หรือเป็นผู้มีความสามารถเฉพาะด้านการเขียนวรรณกรรมเด็ก

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็ก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาและการใช้ภาษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นสำคัญตามข้อคำถามแล้ววิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อเขียนข้อสรุปต่อไป

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านเนื้อหา จากผลการวิจัยสรุปได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า ด้านเนื้อหาจำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ วิธีการเลือกเนื้อหา และปัญหาที่พบบนด้านเนื้อหา ดังนี้

วิธีการเลือกเนื้อหาพบว่า อาจารย์มีวิธีการเลือกเนื้อหา 3 แนวทาง ได้แก่

1) การยึดคำอธิบายรายวิชา โดยอาจารย์ทุกคนใช้คำอธิบายรายวิชาเป็นหลักในการกำหนดขอบเขตเนื้อหา 2) การพิจารณาความสนใจของนักศึกษาโดยใช้ผลประเมินรายวิชาและความสนใจ

ของนักศึกษาเป็นข้อมูลประกอบการคัดเลือกเนื้อหา และ 3) การเลือกเนื้อหาวรรณกรรมเด็กที่มีคุณภาพสัมพันธ์กับทฤษฎีวรรณกรรม และตัวบทวรรณกรรมคุณภาพ

ปัญหาที่พบจากการเลือกเนื้อหา จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) เนื้อหาทฤษฎีมีความซับซ้อนและปริมาณมากทำให้ต้องย่อเนื้อหาหรือมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้คุณภาพการเรียนรู้แตกต่างตามความสนใจของแต่ละบุคคล และ 2) การอ่านตัวบทวรรณกรรมจำนวนมากเป็นภาระสำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาที่มีทักษะการอ่านต่ำหรือไม่คุ้นชินกับการอ่านวรรณกรรมทำให้เกิดความเลื่อมล้ำด้านความเข้าใจพื้นฐานก่อนการเขียนจริง โดยนักศึกษาสนใจอ่านตัวบทวรรณกรรมมากกว่าทฤษฎี ส่งผลให้ความเข้าใจหลักการเขียนยังไม่ครอบคลุม และนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหามีความยาวมากเกินไป ตลอดจนต้องการเนื้อหาที่มีขั้นตอนการเขียนอย่างชัดเจน มีตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

จากผลการวิจัยในด้านเนื้อหาแสดงให้เห็นลักษณะความเห็นร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กล่าวคือ เนื้อหาเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องเลือก และออกแบบให้เหมาะสมกับลักษณะความต้องการของนักศึกษา และทักษะการอ่านของนักศึกษา โดยไม่ควรมีความยาวมากเกินไป ตลอดจนควรมีการสรุปย่อให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จากผลการวิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรม ดังนี้

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การบรรยายทฤษฎีควบคู่ตัวอย่างวรรณกรรมเพื่อให้นักศึกษาเห็นภาพเชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญก่อนเข้าสู่การฝึกเขียน 2) การวิเคราะห์วรรณกรรมและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน โดยอาจารย์จัดกิจกรรมอ่านและวิเคราะห์วรรณกรรมพร้อมให้นักศึกษาอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อใช้ตัวบทเป็นตัวอย่างในการเขียน และ 3) การฝึกเขียนวรรณกรรมเด็กเป็นชิ้นงานรายบุคคลหรือกลุ่ม

ปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกได้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) นักศึกษาขาดทักษะการอ่านและวิเคราะห์วรรณกรรม นักศึกษามีประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมน้อย และเข้าใจทฤษฎีวรรณกรรมไม่ลึกพอ ทำให้การวิเคราะห์ชิ้นงานไม่ละเอียดส่งผลต่อคุณภาพการเขียน 2) นักศึกษายังขาดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องใหม่ โดยยังเลียนแบบโครงเรื่องเดิม หรือไม่สามารถสร้างกลวิธีการเล่าเรื่องใหม่ได้ และ 3) การส่งงานล่าช้าทำให้ไม่ได้รับข้อเสนอแนะทันเวลา ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียน

นอกจากนี้ นักศึกษามีความต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องมีแบบฝึกหัด สนุก ทำหาย ไม่น่าเบื่อ และต้องได้เขียนอย่างน้อย 2 ครั้ง ต้องการขั้นตอนการเขียนที่แสดงเป็นลำดับขั้นและตัวอย่างประกอบในทุกลำดับขั้น และต้องการกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิจารณ์งานเขียนเพื่อน ตลอดจนต้องการการตรวจผลงานเป็นรายบุคคล

จากผลการวิจัยในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจะพบลักษณะของปัญหา ร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กล่าวคือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะต้อง ออกแบบให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา โดยคำนึงถึงศักยภาพของนักศึกษาและวิธีการทำให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การเขียน

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ วิธีการเลือก และการใช้สื่อของอาจารย์ และปัญหาที่พบในการใช้ สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

วิธีการเลือกและการใช้สื่อพบว่า สื่อที่ใช้แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจารย์มีวิธีการเลือกสื่อการเรียนการสอน 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ความร่วมสมัยและความสอดคล้องกับ ยุคสมัยความน่าเชื่อถือ เช่น ผลงานนักเขียนที่มีชื่อเสียง หรือได้รับรางวัล และ 3) ความเหมาะสม กับลักษณะผู้เรียน

ปัญหาที่พบจากการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาของ อาจารย์ซึ่งต้องปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยและหลากหลายอยู่เสมอ 2) ปัญหาการอ่านของนักศึกษา ซึ่งเห็นว่าสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ มีเนื้อหามากทำให้อ่านไม่ทัน โดยนักศึกษามีความต้องการสื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีภาพและการออกแบบที่ดี มีความกระชับ เนื้อหาตรงประเด็น เข้าใจง่าย และกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ได้

จากผลการวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอนพบลักษณะของปัญหาร่วมกันระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา ได้แก่ 1) สื่อการสอนวรรณกรรมควรมีขนาดสั้น 2) การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ต้อง เข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน และ 3) มีการผสมผสานสื่อการเรียนการสอนกับเทคโนโลยีที่นักศึกษาใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล จากผลการวิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ วิธีการวัดผลและประเมินผล และปัญหาที่พบในการวัดผลและ การตรวจผลงานนักศึกษา ดังนี้

วิธีการวัดผลและประเมินผลสรุปได้ว่า อาจารย์ใช้วิธีการวัดผลระหว่างเรียน และหลังเรียน วิธีการตรวจผลงานของอาจารย์ ใช้ 2 วิธี ได้แก่ 1) ส่งผลงานให้ตรวจโดยตรง และ 2) การนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ปัญหาที่พบจากการวัดผลและประเมินผล จำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) นักศึกษาบางส่วนส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา ทำให้ไม่ได้รับคำแนะนำเพื่อแก้ไขในชั้นเรียน และ 2) นักศึกษาทำแบบทดสอบปรนัยได้ดีแต่ทำแบบอัตนัยไม่ทันเวลา โดยนักศึกษามีความต้องการให้อาจารย์ตรวจงานจากผลงานจริงตามเนื้อหาที่สอน และสะท้อนความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ มีเกณฑ์การประเมินชัดเจน และแจ้งก่อนการฝึกเขียน มีการให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจน และนำไปปรับปรุงได้จริงโดยให้อีกโอกาสแก้ไขผลงาน ตลอดจนมีการตรวจแบบโครงร่างก่อนส่งผลงานจริง

จากผลการวิจัยในด้านการวัดผลและประเมินผล พบลักษณะของปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กล่าวคือ ชิ้นงานที่ใช้ในการวัดผลต้องไม่มากเกินไปแต่สามารถวัดผลการเขียนสร้างสรรค์ได้ และเกณฑ์การวัดผลและประเมินต้องมีความชัดเจนเพื่อสะท้อนคุณภาพชิ้นงานของนักศึกษา

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กล่าวได้ว่า แม้อาจารย์จะมีวิธีการเลือกเนื้อที่ที่ใช้สื่อที่เหมาะสม แต่การเขียนวรรณกรรมต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่มาจากการอ่าน เพราะการอ่านจะทำให้เด็กมีพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ทางวรรณกรรม รวมทั้งควรมีขั้นตอนการสอนเขียนวรรณกรรมที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนภายในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานจนเกินไป ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดจนเพื่อสะท้อนคุณภาพของงานเขียน

2. ศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek พบประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

2.1.1 ความเป็นไปได้ในการนำทฤษฎีสัมพันธภาพ และกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ไปจัดเป็นกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ โดยเฉพาะการฝึกนักศึกษาให้เขียนนิทานสำหรับเด็ก เนื่องจากทฤษฎีที่ใช้แสดงให้เห็นกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจนสามารถกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนนิทานสำหรับเด็ก

2.1.2 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่า ควรพัฒนาเนื้อหาและแนวทางการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมในหัวข้อการสร้างบทสนทนา เพราะบทสนทนาจะทำให้ตัวละครมีสีสัน และเพิ่มเติมความรู้พื้นฐานในการเขียนนิทานสำหรับเด็ก โดยการบูรณาการพัฒนาการของเด็กกับวรรณกรรมต้นแบบ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ชัดเจนทั้งในระดับขั้นตอนและระดับกิจกรรม เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนมองเห็นทิศทางการสอนได้ชัดเจนและง่ายต่อการประเมินผลงานของนักศึกษา

2.2 แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek สามารถส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

2.2.1 การสนับสนุนการใช้ทฤษฎีสัมพันธภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ นักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ทฤษฎีสัมพันธภาพสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ เพราะทฤษฎีดังกล่าวเป็นฐานความรู้เดิมที่ช่วยต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ โดยเริ่มต้นจากเรื่องที่คุ้นเคย เช่น เรื่องเล่า วรรณกรรม หรือต้นแบบที่มีอยู่เดิม จากนั้นนำไปดัดแปลง ปรับ เปลี่ยน เพิ่ม หรือตัดเนื้อหา รวมถึงการจบเรื่องแบบหักมุมตามจินตนาการจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาร่างงานเขียนที่แปลกใหม่ ไม่ยึดติดกับโครงสร้างเดิมด้วยการเปลี่ยนมุมมอง การตีความ และการออกแบบเนื้อหาใหม่

2.2.2 การใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek มาช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นตรงกันว่า สนับสนุนให้ใช้กระบวนการดังกล่าว เพราะช่วยให้เกิดการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ กล่าวคือ นักศึกษาสามารถเริ่มต้นจากการอ่านในเรื่องที่คุ้นเคย จากนั้นใช้จินตนาการและหลักการเขียนสร้างสรรค์เพื่อปรับเนื้อหาให้เหมาะสมซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตามขั้นตอนและมีคุณภาพ

2.3 การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นนิทานสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในการวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

2.3.1 การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อการดัดแปลงเป็นนิทานสำหรับเด็ก โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า วรรณกรรมท้องถิ่นมีโครงสร้างเชิงวรรณกรรมใกล้เคียงนิทานสำหรับเด็กซึ่งสามารถนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับเด็กได้

2.3.2 สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเชิงสนับสนุนว่า วรรณกรรมท้องถิ่นจะช่วยเชื่อมโยงนักศึกษากับท้องถิ่นทำให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานที่หรือบริบทท้องถิ่น รวมทั้งจะช่วยให้ผู้อ่านซึ่งเป็นเด็กเกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับเรื่องราวในท้องถิ่น ช่วยให้รู้จักประวัติ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนมากขึ้น

2.4 วิธีการวัดผลและประเมินผลการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะในการวัดผลประเมินผล 3 ประเด็น ดังนี้

2.4.1 การประเมินผลงานการเขียนควรประเมินทั้งองค์ประกอบนิทาน และความคิดสร้างสรรค์โดยประเมินผลงานนิทาน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ประเมินองค์ประกอบนิทาน และ 2) ประเมินความคิดสร้างสรรค์

2.4.2 ควรใช้ผู้ประเมินหลายฝ่ายเพื่อให้ผลประเมินรอบด้าน โดยให้นักศึกษาประเมินตนเองเพื่อสะท้อนความเข้าใจและกระบวนการเขียนของตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อนเพื่อให้นักศึกษาได้รับมุมมองเพิ่มเติมจากผู้อื่น และอาจารย์ประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.1 การประเมินต้องสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcomes) โดยประเมินให้สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ และเป้าหมายของการสร้างนิทาน

สรุปผลและอภิปรายผล

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสรุปได้ว่า อาจารย์มีวิธีการเลือกเนื้อหาเป็นไปตามหลักวิชาการโดยจำแนกจากคำอธิบายรายวิชาเป็นเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลำดับจากการบรรยายทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การฝึกเขียน สื่อการเรียนการสอนอาจารย์ใช้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวัดผลประเมินผลวัดทั้งขณะเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักวิชาการในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาทั่วไป แต่เนื่องจากวิชาการเขียนวรรณกรรมเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการอ่านเป็นพื้นฐานความรู้ และเป็นคลังข้อมูลเพื่อจะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ที่จะสร้างสรรค์งานเขียนต่อไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนสรุปได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การอ่าน และขั้นตอนการสอนเขียนวรรณกรรม กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาอ่านวรรณกรรมจำนวนมากจึงเกิดความท้อแท้ ส่งผลต่อขั้นตอนของการเขียนวรรณกรรมตามไปด้วย ปัญหาด้านการอ่านวรรณกรรมนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรขวัญ ทองเถาว์ และคณะ (2568) ซึ่งกล่าวว่า “ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนการเขียนวรรณกรรมเด็ก คือ ปัญหาการมีประสบการณ์ในการอ่านน้อยทำให้ไม่มีข้อมูลมากพอที่จะนำมาใช้ในการเขียน” และกมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2557) กล่าวว่า “ปัญหาความท้อแท้ระหว่างการเรียนรู้การอ่านและการเขียน เนื่องจากนักศึกษามองว่า การอ่านและการเขียนต้องใช้ระยะเวลาฝึกฝนนานกว่าจะเขียนออกมาได้ดีมีคุณภาพ นักศึกษาจึงไม่สามารถสังเคราะห์ความคิดของตนเองออกมาได้ โดยขาดทักษะการเชื่อมโยงจินตนาการและการสร้างสรรค์ ดังนั้นรูปแบบการสอนที่ดีจะช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวของนักศึกษาได้” ซึ่งปัญหาในสองประเด็นดังกล่าวยังสะท้อนจากความต้องการของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ต้องการเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเขียนวรรณกรรม มีตัวอย่างประกอบที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่านักศึกษาไม่ต้องการอ่านมากแต่ต้องการวิธีการฝึกปฏิบัติที่ทำให้นักศึกษาเขียนวรรณกรรมได้ โดยความต้องการด้านนี้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กในศตวรรษที่ 21 โดย พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒนะ (2564) กล่าวถึงเนื้อหาและกิจกรรมการสอนสำหรับเด็กยุคใหม่ว่า เนื้อหาควรมีความยืดหยุ่นไม่ซับซ้อน สื่อควรมีภาพ กิจกรรมควรเน้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับประสบการณ์ในชีวิตหรือสถานการณ์รอบตัวของแต่ละคน

2. ศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธบทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปลผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า แนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธบทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถนำไปใช้ฝึกนักศึกษาให้เขียนนิทานสำหรับเด็กได้ เนื่องจากทฤษฎีและกระบวนการที่ใช้แสดงให้เห็นกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจนสามารถกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนนิทานสำหรับเด็ก ตลอดจนการวัดผลต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของนิทานและความสร้างสรรค์เป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิมาศ มากจ้อย (2553) กล่าวว่า “สัมพันธบทเป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ช่วยเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน” ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2557) สรุปลได้ว่า “สัมพันธบทจะทำให้นักศึกษาเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม” และงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ บุณสินวัฒน์กุล (2559) สรุปลได้ว่า “กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างจินตนาการและการวิเคราะห์ รวมทั้งช่วยเปิดกว้างความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี” ในขณะเดียวกันการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นนิทานสำหรับเด็กจะช่วยให้เด็กเห็นความเชื่อมโยงระหว่างนิทานท้องถิ่นกับนิทานสำหรับเด็ก ตลอดจนการนำนิทานเดิมมาสร้างสรรค์เป็นนิทานใหม่สำหรับเด็กด้วยความคิดสร้างสรรค์จะทำให้ผู้อ่านเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตนด้วย ดังคำกล่าวของ ชลธิชา หอมพุ่ม (2563) ที่กล่าวว่า “กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์โดยใช้นิทานพื้นบ้านนำไปสอนได้ทุกระดับชั้นเพราะนิทานพื้นบ้านมีเนื้อเรื่องขนาดสั้นนำมาประยุกต์ใช้ในการเขียนนิทานได้ง่าย และสามารถนำมาประยุกต์ให้มีเนื้อหาแปลกใหม่น่าติดตามได้”

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนการเขียนนิทาน หรือวรรณกรรมเด็กสะท้อนให้เห็นว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยลดทอนระยะเวลาการเรียนรู้และพัฒนาให้นักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ขั้นตอนการสอนจึงเปรียบเสมือนแผนที่และเข็มทิศช่วยนำนักศึกษาไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของทักษะการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย

ขับเคลื่อนให้รูปแบบการสอนไปถึงจุดหมายเปรียบเสมือนยานพาหนะที่จะนำนักศึกษาไปสู่จุดหมายได้อย่างปลอดภัย

ในส่วนของแนวทางการใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะทำให้เห็นว่า ทฤษฎีสัมพันธภาพเป็นฐานความรู้เดิมที่ช่วยต่อยอดความคิดสร้างสรรค์โดยเริ่มต้นจากเรื่องที่คุ้นเคยแล้วช่วยเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการเปลี่ยนมุมมอง การตีความ และการออกแบบเนื้อหาใหม่ในขณะเดียวกันกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ช่วยจัดระบบการคิดอย่างมีขั้นตอน จึงกล่าวได้ว่า แนวคิดสัมพันธภาพทำให้นักศึกษาเกิดจินตนาการโดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ของ Plsek ช่วยให้นักศึกษาร่างจินตนาการออกมาเป็นรูปธรรมในรูปแบบนิทานสำหรับเด็ก แนวคิดทฤษฎีจึงเปรียบเสมือนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ดีในการขับเคลื่อนยานพาหนะไปสู่จุดหมาย

นอกจากนี้ การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นมาดัดแปลงเป็นนิทานสำหรับเด็กจะช่วยลดความซับซ้อนของการสร้างเรื่องใหม่เพราะวรรณกรรมท้องถิ่นมีองค์ประกอบทางวรรณกรรมเช่นเดียวกับนิทาน และเอื้อต่อการฝึกให้นักศึกษาพิจารณาโครงสร้างของนิทานอย่างเป็นระบบก่อนการเขียนนิทาน ในด้านการวัดผลและประเมินผลต้องประเมินโครงสร้างนิทานและความคิดสร้างสรรค์ไปด้วยกันเพราะการเขียนนิทานสำหรับเด็กต้องประกอบด้วยเรื่องราวที่ช่วยเสริมพัฒนาการของเด็กซึ่งจะทำให้นิทานมีคุณภาพ และความคิดสร้างสรรค์ซึ่งจะทำให้นิทานมีความโดดเด่น และแตกต่างจากเรื่องราวแบบเดิมโดยอาจเปรียบได้กับสติในการขับขี่ควบคุมยานพาหนะตลอดการเดินทาง

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อสรุปจากผลการวิจัยผนวกกับหลักการของแนวคิดทฤษฎีมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีสัมพันธภาพร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ประกอบด้วยเนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และการวัดผลและประเมินผล เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนยานพาหนะทางความคิดของนักศึกษาไปสู่จุดหมายปลายทางคือการเขียนสร้างสรรค์นิทานสำหรับเด็กต่อไป ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดรูปแบบจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การใช้แนวคิดทฤษฎีสัมพันธ์บทร่วมกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek อาจารย์ที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนต้องศึกษาทำความเข้าใจแนวคิดทฤษฎีอย่างละเอียด เพื่อช่วยในการวางแผนและการออกแบบเนื้อหา รวมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจเพิ่มเติมหรือผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจะทำงานวิจัยมีค่าสถิติที่สะดวกต่อการอธิบาย และการรายงานผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ตาม ทฤษฎีสัมพันธภาพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กึ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิด สร้างสรรค์ของ Plsek ร่วมกับทฤษฎีเซวาร์ปัญญาสามองค์ประกอบของ Sternberg เพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญา บัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัย ศิลปากร).
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดีๆ ไม่มีวันหมด (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. สืบค้นจาก <https://e-book.npru.ac.th/?act=MDEwMF9ib29rX2RldGFpbC5waHA=&bid=238>.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยประยุกต์ใช้นุภาคเพื่อ ส่งเสริมมโนทัศน์เรื่องอนุภาคในนิทานพื้นบ้านความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- นิตยา วรรณกิตร์. (2559). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. อินทนิล.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2549). การเขียนสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์. แสงดาว.
- พงษ์พัชรินทร์ พุฒินนะ. (2564). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุคดิจิทัล. วารสาร นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี, 1(2), 1-11. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JLIT/article/view/253671>.

- ภัทรขวัญ ทองเถาว์, นิตานาจ โสภผล และปิยาภรณ์ พิษญาภิรัตน์. (2568). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารสันติศึกษาปริทัศน์*, 13(2), 566-580. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/285664>.
- สทวิชญ์ พลหาญ. (2563). ทักษะแห่งอนาคตสำหรับคนรุ่นใหม่: การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 41(1), 56-75. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/259846>.
- อธิมาศ มากจ้อย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการสอนตามทฤษฎีสหพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).